

รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔

วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุม ๕๒๑ อาคาร ๕ ชั้น ๒ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อนุกรรมการผู้มาประชุม

๑. นางจุรี วิจิตรวาทการ	ประธานอนุกรรมการ
๒. นายวัฒน์วิทย์ คชเสนี	อนุกรรมการ
รองอธิบดีกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงต่างประเทศ	
๓. นายทรงกลด สว่างวงศ์	อนุกรรมการ
รองผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ ช่วยราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	
๔. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	อนุกรรมการ
(นายวีระ แข็งกสิการ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แทน)	
๕. เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	อนุกรรมการ
(นางกมลสินี สุขศรีวงศ์ ผู้อำนวยการกองศึกษาและขยายผล การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ แทน)	
๖. อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน	อนุกรรมการ
(นายนิวัติ น้อยผาง รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน แทน)	
๗. อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	อนุกรรมการ
(นายกฤษดา สมประสงค์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิต แทน)	
๘. นางสาวพรพิมล วราทร	อนุกรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้แทนกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	
๙. นางศิริพร ช่างการ	อนุกรรมการ
ผู้อำนวยการกลุ่มกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบรับรองและระบบการจัดการ ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	
๑๐. เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ	อนุกรรมการ
(นายสุทธิพงษ์ วสุโสภาน รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ แทน)	
๑๑. นายสุกิจ อุทินทุ	อนุกรรมการ
ผู้อำนวยการศูนย์ระดับภูมิภาคด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความยั่งยืนของซีมีโอ ผู้แทนศูนย์ระดับภูมิภาคด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความยั่งยืนของซีมีโอ	
๑๒. พล.ต.สนธิเดช มุขศรี	อนุกรรมการ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง ผู้แทนศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง	
๑๓. ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	อนุกรรมการ
(นางสุกานดา เหลืองอ่อน ลูวิส ผู้เชี่ยวชาญระดับสูง แทน)	
๑๔. ผู้อำนวยการสถาบันคลังสมองของชาติ	อนุกรรมการ
(นางวิสุทธิณี แสงประดับ เจ้าหน้าที่สถาบันคลังสมองของชาติ แทน)	

๑๕. นายบัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์ อนุกรรมการ
 ผู้อำนวยการสถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม
 ผู้แทนสถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม
๑๖. นางสาวทองทิพภา วิริยะพันธุ์ อนุกรรมการ
 รองประธานกรรมการเศรษฐกิจพอเพียงและลดความเหลื่อมล้ำ
 ผู้แทนหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
๑๗. นายดรุษกร วิสุทธิสิน อนุกรรมการ
 ผู้ช่วยเลขาธิการสมาคมธนาคารไทย
 ผู้แทนประธานสมาคมธนาคารไทย
๑๘. นางสาวณัฐศิริ บุญชวน อนุกรรมการ
 รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน
 ผู้แทนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
๑๙. นายวัชรมงคล เบญจชนะฉัตร อนุกรรมการ
 (นายเชษฐพล หุดากร รองประธานกรรมการบริษัทบารูม ดีไซน์ ไอ-สปา จำกัด แทน)
๒๐. นางสาวจินางค์กูร โรจนนันต์ อนุกรรมการและเลขานุการ
 รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๒๑. นายวิชัยพิพล ติวะตันสกุล อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพและความเท่าเทียมทางสังคม
๒๒. นางสาวเมตตา ราศรีจันทร์ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๒๓. นางสาวอรฉัตร สังขมณี อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๒๔. นางสาวณัฐชพร พรหมคำ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

อนุกรรมการผู้ลาประชุม

๑. ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ติดภารกิจ
๒. ประธานสถาบันไทยพัฒนา ติดภารกิจ
๓. นางสาวรณิ คำมัน ติดภารกิจ
๔. นางสาววนิดา สุภาพร ติดภารกิจ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางสาวนภัสวรรณ ภูเจริญ กระทรวงมหาดไทย
๒. นายเอกลักษณ์ อุปรีรัตน์ กระทรวงมหาดไทย
๓. นายศิริศักดิ์ วงศ์ภักดี กระทรวงมหาดไทย
๔. นายสืบสกุล ชันธทัต สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
๕. นางชุตานันท์ ทอแก้ว กรมการพัฒนาชุมชน
๖. นางสาวยิเรกสรศ อังกุลดี กรมการพัฒนาชุมชน
๗. นางสาวศรียุญา ดำรงพิริยกุล สภาหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
๘. - ๔๖. เจ้าหน้าที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

๑. ประธานอนุกรรมการ ได้แจ้งที่ประชุมถึงความตั้งใจที่จะเผยแพร่การพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อสร้างการรับรู้การนำใช้ของประเทศไทยให้กับต่างประเทศ ทั้งนี้ฝ่ายเลขานุการฯ ได้เริ่มถอดบทเรียนจากพื้นที่ตัวอย่าง ซึ่งจะจัดทำเป็นภาษาอังกฤษต่อไป

๒. มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓

๑. อนุกรรมการและเลขานุการ ได้รายงานให้ที่ประชุมถึงแจ้งเวียนรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๔ โดยให้คณะอนุกรรมการฯ พิจารณารับรองรายงานการประชุมฯ ภายในวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๔ เมื่อครบกำหนดพบว่ามีอนุกรรมการมีข้อแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

๑.๑ ผู้แทนศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง ขอแก้ไขตำแหน่งของผู้แทนอนุกรรมการที่เข้าร่วมประชุมให้ถูกต้องจาก “ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง” เป็น “ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง”

๑.๒ ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศขอแก้ไขข้อความ ในหน้า ๑๑ ข้อ ๒.๓.๓ การมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาในการแบ่งปันเนื้อหา โดยแก้ไขข้อความ “กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ (TICA) อยู่ระหว่างจัดทำชุดความรู้หนังสือคู่มือการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในต่างประเทศ (ภาษาไทยและอังกฤษ) และพร้อมแบ่งปันเนื้อหาชุดความรู้ดังกล่าว รวมถึงผลการดำเนินโครงการพัฒนา การจัดหลักสูตรฝึกอบรม และการประชาสัมพันธ์งานด้านความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในรูปแบบต่างๆ ตามภารกิจของกรมฯ ภายใต้นโยบาย SEP for SDGs Partnership ในประเทศต่าง ๆ”

ในการนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ดำเนินการปรับแก้ไขเพิ่มเติมในรายงานการประชุมเรียบร้อยแล้ว จึงเสนอขอให้ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมอีกครั้งหนึ่ง

๒. มติที่ประชุม

รับรองรายงานการประชุมฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

ความก้าวหน้าการดำเนินการของส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (นายวิษณุพิพล ติวะตันสกุล) นำเสนอความก้าวหน้าการดำเนินการของคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งครอบคลุมการดำเนินงานใน ๕ ด้าน ประกอบด้วย (๑) การสร้างความตระหนักรู้ (๒) กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (๓) การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (๔) ภาคีการพัฒนา และ (๕) การติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑.๑ การสร้างความตระหนักรู้ สำนักงานฯ ได้จัดทำชุดวิดีโอทัศน์ “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมปรับเปลี่ยน สู่ความยั่งยืนของไทยและโลกเรา” จำนวน ๘ ตอน ได้แก่ (๑) ความรู้เกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

(๒) SDGs ทศวรรษแห่งการดำเนินการอย่างจริงจัง (๓) SDGs กับเยาวชน (๔) SCGs กับภาคธุรกิจ (๕) SDGs กับความหลากหลายทางเพศ (๖) SDGs กับเกษตรกร (๗) SDGs กับชีวิตคนเมือง (๘) SDGs กับอาหารริมทาง

- ๑.๒ กลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ ได้มีมติเห็นชอบการกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบและประสานงานหลักการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในรายเป้าหมายหลักและเป้าหมายย่อย (หน่วยงาน C1 และ C2) โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างดำเนินการตามภารกิจ ได้แก่ การจัดทำแผนที่นำทาง (Roadmap) รายเป้าหมายหลักและตารางข้อมูลตัวชี้วัดของเป้าหมายย่อย เพื่อเป็นแนวทางการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผล SDGs ในบริบทของประเทศไทย
- ๑.๓ การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในการประชุมร่วมกับจังหวัดและพื้นที่นำร่องเพื่อสร้างความเข้าใจและหารือถึงสถานการณ์ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนของพื้นที่ มีข้อสรุปและข้อเสนอแนะสำคัญ ดังนี้ (๑) ความตระหนักรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับ SDGs ในแต่ละพื้นที่อยู่ในระดับที่ต่างกัน ขาดการบูรณาการในการทำงานร่วมกัน (๒) การสนับสนุนจากผู้บริหาร และการประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ตลอดจนการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการผลักดันการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่ให้บรรลุผล (๓) กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนการติดตามและประเมินผล ควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และเน้นการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (๔) ตัวชี้วัด SDGs ที่นำมาใช้จัดทำดัชนีการพัฒนายั่งยืนระดับจังหวัดยังมีจำนวนน้อย ทำให้ไม่สามารถสะท้อนบริบทการพัฒนาของพื้นที่ได้ดีเท่าที่ควร จึงควรปรับปรุงการจัดทำดัชนีการพัฒนายั่งยืนระดับจังหวัดเพื่อให้สะท้อนบริบทการพัฒนาของจังหวัดได้ดียิ่งขึ้น
- ๑.๔ ภาศึการพัฒนา สำนักงานฯ อยู่ระหว่างเสนอให้คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) พิจารณาแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพิ่มเติม จำนวน ๒ คณะ ได้แก่ (๑) คณะอนุกรรมการภาคเอกชน เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน และ (๒) คณะอนุกรรมการพลังเยาวชนขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ สำนักงานฯ อยู่ระหว่างเตรียมการจัดกิจกรรม Open House ประเทศไทยกับ SDGs เพื่อนำเสนอความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย รวมทั้งสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับ SDGs ให้แก่ประชาชนทั่วไป โดยมีกำหนดจัดกิจกรรมระหว่างวันที่ ๗ - ๑๒ กันยายน ๒๕๖๔ ซึ่งสำนักงานฯ จะประสานภาศึการพัฒนาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดังกล่าวต่อไป
- ๑.๕ การติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ๑.๕.๑ สำนักงานฯ อยู่ระหว่างจัดทำรายงานความก้าวหน้าเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ (Thailand's SDGs Report 2016 - 2020) ซึ่งคาดว่าจะรายงานฯ จะแล้วเสร็จ ภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๔
- ๑.๕.๒ สำนักงานฯ ได้ประสานหน่วยงานรับผิดชอบเป้าหมายหลัก (C1) และหน่วยงานรับผิดชอบเป้าหมายย่อย (C2) เพื่อระบุสถานะข้อมูลตัวชี้วัด SDGs รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดทดแทน และตัวชี้วัดเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย ตลอดจนกำหนดค่าหมุดหมายและเป้าหมายที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำชุดตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทของประเทศไทยต่อไป นอกจากนี้ สำนักงานฯ ได้จัดทำแนวทางการดำเนินงานในการติดตามและประเมินผล โดยจัดกลุ่มตัวชี้วัด SDGs ตามความสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาของประเทศไทย ออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ (๑) กลุ่ม

ตัวชี้วัดพื้นฐาน (๒) กลุ่มตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๓) กลุ่มตัวชี้วัดที่นอกเหนือจากยุทธศาสตร์ชาติ

๒. ความเห็นและประเด็นอภิปราย

- ๒.๑ ความท้าทายในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SEP for SDGs) คือ การเชื่อมโยงระหว่างหลักคิดและหลักปฏิบัติของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุก ๆ บริบท อาทิ การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การพัฒนาความเสมอภาค ให้เห็นปฏิบัติการที่เป็นรูปธรรม
- ๒.๒ ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทของประเทศไทย ควรพิจารณาการกำหนดตัวชี้วัดการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสะท้อนความสำเร็จและการรับรู้ของการพัฒนาประเทศสู่ความยั่งยืนบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ โดยอาจพิจารณาตัวชี้วัดกลุ่มเดียวกันกับการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือพัฒนาตัวชี้วัดที่มีลักษณะแตกต่างออกไปที่คำนึงถึงความสอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่
- ๒.๓ การเตรียมจัดกิจกรรม Open House ประเทศไทยกับการขับเคลื่อนสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ควรนำเสนอตัวอย่างการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนให้เป็นรูปธรรมและทันต่อสถานการณ์เพื่อให้ประชาชน โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่เกิดความรู้ความเข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนมากขึ้น อาทิ การนำเสนอการวิเคราะห์และความเชื่อมโยงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับประเด็นที่ประชาชนให้ความสนใจ เช่น การแก้ไขปัญหาโลกร้อน (Climate Change) ด้วยการผลักดัน “ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutral) หรือการลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์สุทธิให้เป็นศูนย์” โดยเชื่อมโยงให้เห็นหลักคิดและวิธีการในเรื่องความพอประมาณของการปล่อย Greenhouse Gas เพื่อไม่ให้เกิดปัญหากับมนุษย์และโลก ความมีเหตุผลของการลด Greenhouse Gas บนความรู้ข้อมูลหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่เพียงพอ และการสร้างภูมิคุ้มกันให้ประเทศไทยและโลกจะได้มี Climate Change Adaptation/Climate Resilience รวมทั้งเปิดพื้นที่ให้คนรุ่นใหม่ร่วมคิดหาแนวทาง แก้ไขปัญหา สร้างความตระหนักรู้และเกิดการปรับเปลี่ยนวิถีคิดและการปฏิบัติตน เป็นต้น
- ๒.๔ ตัวอย่างบทเรียน SEP for SDGs ที่สามารถนำเสนอในกิจกรรม Open House อาทิ ศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อความยั่งยืนของซีมีโอ ส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจ SEP for SDGs ผ่านมุมมองของคนรุ่นใหม่ ภายใต้กิจกรรม Candid *กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ* (TICA) จัดทำคู่มือการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในต่างประเทศ ประกอบด้วยตัวแบบความสำเร็จการพัฒนาของประเทศไทยเพื่อเผยแพร่ให้กับประเทศอื่น ๆ การจัดอบรมหลักสูตร “Sufficiency Economy Philosophy (SEP): Thailand’s Path towards Sustainable Development” เป็นหลักสูตรฝึกอบรมนานาชาติ ซึ่งสามารถนำประสบการณ์การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมมาเผยแพร่ต่อสาธารณะได้ *สถาบันคลังสมองของชาติ* พัฒนาพื้นที่ของคลองฝั่งธนบุรี ที่มุ่งเน้นการป้องกันความเสี่ยงซึ่งอยู่บนฐานคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำแนวคิด BCG Economy มาช่วยพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน รวมทั้งสร้าง Local Think Tank ให้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนา โดยมีพื้นที่ต้นแบบใน ๖ เขต ได้แก่ คลองสาน (ชุมชนวัดทองเพลง) ธนบุรี (ตลาดพลู) ทุ่งครุ (คลองบางมด) จอมทอง (คลองบางมด) ภาษีเจริญ (ชุมชนพุน้ำแพญ) และบางขุนเทียน (พื้นที่บริเวณชายฝั่งที่ถูกกัดเซาะ) เป็นสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๑ เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน *หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย* มีตัวอย่างการประยุกต์ใช้ SEP ในภาคธุรกิจเอกชน

อาทิ ๗ องค์การธุรกิจขนาดใหญ่ กับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินธุรกิจ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ จัดทำกรอบแนวทางการพัฒนาระบบสุขภาพสู่ความยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกับ SDGs และ BCG Model มาเป็นกรอบแนวคิดในการกำหนดทิศทางการพัฒนาระบบสุขภาพด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ

๓. มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อหารือ

รายงานผลการดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑. อนุกรรมการและเลขานุการ นำเสนอความก้าวหน้าการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และแนวทางการดำเนินการในระยะต่อไปสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑.๑ การจัดการความรู้การพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในสองพื้นที่ ได้แก่

- ๑.๑.๑ เครือข่ายบ้านมั่นคงเมืองชุมแพ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น เป็นกรณีศึกษาการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในมิติของชุมชนเมือง โดยกลุ่มคนจนพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิตของตนเอง เริ่มต้นจากความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยและต่อยอดไปสู่ประเด็นอื่น ๆ ดังนี้

ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๔๖ - ๒๕๕๐) ในปี ๒๕๔๖ ชุมชน กลุ่มผู้เดือดร้อน ร่วมกับเทศบาลเมืองชุมแพ และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) หรือ พอช. ซึ่งรับผิดชอบการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้มีรายได้น้อยและปรับปรุงชุมชนแออัด ภายใต้โครงการบ้านมั่นคง ด้วยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ได้ร่วมกันสำรวจข้อมูลประกอบด้วยความต้องการด้านที่อยู่อาศัยของประชาชนในเทศบาลเมืองชุมแพ และข้อมูลที่ดินของรัฐและเอกชนทั้งหมดที่สามารถเป็นที่อยู่อาศัยให้ชุมชน เพื่อระบุปัญหาและนำไปสู่การพัฒนาที่อยู่อาศัย โดยได้ร่วมกันจัดตั้งคณะกรรมการบ้านมั่นคงเมืองชุมแพ เป็นกลไกที่นำข้อมูลมาวางแผนแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ทำให้ชุมชนมีทางเลือกในการแก้ปัญหาที่ดินเพื่ออยู่อาศัย อาทิ เช่าที่ดินรัฐ (ที่ดินราชพัสดุ) หรือจัดซื้อที่ดินเอกชน

หลังจากนั้น ชุมชนเทศบาลเมืองชุมแพได้ดำเนินการตามกระบวนการและหลักเกณฑ์ของโครงการบ้านมั่นคง ซึ่งมีจุดเด่น คือ ส่งเสริมให้คนยากจนเป็นผู้มีบทบาทหลักในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง โดยในขั้นแรก กลุ่มผู้เดือดร้อนต้องร่วมกันจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อเป็นทุนของแต่ละชุมชนสำหรับจัดซื้อ/เช่าที่ดินและเป็นเงินสมทบเพื่อขอกู้สินเชื่อบ้านจาก พอช. ขณะเดียวกัน กระบวนการออมทรัพย์ดังกล่าวก็ดำเนินควบคู่ไปกับการออกแบบและวางผังอย่างมีส่วนร่วม ทั้งการคัดเลือก และออกแบบใช้ประโยชน์ที่ดินและผังชุมชนเลือกขนาดที่อยู่อาศัยตามความสามารถในการจ่ายและเงื่อนไขความจำเป็นของแต่ละครัวเรือน อันเป็นการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในแง่ความพอประมาณ ทั้งนี้ โดยมีหน่วยงานภาครัฐช่วยหนุนเสริมทักษะและองค์ความรู้ที่จำเป็นในการจัดตั้งชุมชนและให้สมาชิกสามารถใช้ชีวิตในที่อยู่อาศัยใหม่ได้อย่างยั่งยืน อาทิ ความรู้เรื่องการจัดบัญชีการจัดทำระบบข้อมูล การบริหารจัดการงานก่อสร้างที่อยู่อาศัย และการประกอบอาชีพ

จนกระทั่งดำเนินการได้สำเร็จ เกิดเป็นโครงการบ้านมั่นคงเมืองชุมแพระยะแรก จำนวน ๘ โครงการ ๓๖๕ คริวเรือน

ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๒) การขยายผลไปสู่โครงการบ้านมั่นคงระยะที่สอง ขณะนั้นพอช. มีงบประมาณไม่เพียงพอที่จะดำเนินโครงการได้ เครือข่ายบ้านมั่นคงเมืองชุมแพ จึงจัดตั้งกองทุนพัฒนาที่อยู่อาศัยของเมือง หรือกองทุนเมือง เป็นทุนสำรองจ่ายจัดซื้อที่ดิน และก่อสร้างที่อยู่อาศัยล่วงหน้าให้แก่คริวเรือนในโครงการระยะที่สอง เพื่อป้องกันที่ดินขึ้นราคา โดยมีเงื่อนไขว่าโครงการที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนต้องได้รับอนุมัติหลักการจากพอช. แต่อยู่ระหว่างรอเบิกจ่ายงบประมาณตามระเบียบขั้นตอนราชการ และเมื่อได้รับงบประมาณแล้ว จึงนำเงินกลับมาคืนให้แก่กองทุนในภายหลัง ทำให้โครงการระยะที่สองได้ดำเนินการก่อสร้างและเกิดเป็นเครือข่ายบ้านมั่นคงเมืองชุมแพทั้ง ๑๓ โครงการ รวม ๑,๐๕๒ คริวเรือน

นอกจากนี้ กองทุนพัฒนาที่อยู่อาศัยเมืองชุมแพยังเป็นกลไกการแก้ไขปัญหาและสร้างความมั่นคงให้แก่ชุมชน โดยมีเงินตั้งต้นจากการระดมทุนของเครือข่ายบ้านมั่นคงเมืองชุมแพและหน่วยงานภาคีเครือข่าย เช่น เทศบาลเมืองชุมแพ พอช. และมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัยเอเชีย เป็นต้น เพื่อเป็นแหล่งทุนที่มีความคล่องตัวของเครือข่ายชุมชน อาทิ เป็นเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาและพัฒนาอาชีพ สนับสนุนสวัสดิการชุมชน/กองทุนย่อย/กิจกรรมภายในชุมชน รวมถึงเป็นหลักประกัน/ภูมิคุ้มกันของคนจนในเมืองชุมแพ โดยมีเงื่อนไขให้โครงการทั้ง ๑๓ โครงการ ตั้งกลุ่มออมทรัพย์เป็นของตัวเองและออมทุกเดือนอย่างสม่ำเสมอ โดยนำยอดเงินออมร้อยละ ๑๐ ของแต่ละกลุ่ม ร่วมสมทบเข้ากองทุนเมือง เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเมือง และเป็นหลักประกันความเสี่ยงของกองทุนย่อยแต่ละชุมชนในอนาคต ทั้งนี้ การออกแบบของกองทุนเมืองอยู่บนหลักธรรมาภิบาล มีการตรวจสอบถ่วงดุลกันระหว่างคณะกรรมการบ้านมั่นคงเมืองชุมแพ (ผู้อนุมัติใช้เงิน) และคณะกรรมการกองทุนเมือง (ผู้ดูแลบัญชีการเงิน) จึงทำให้กองทุนเมืองมีความโปร่งใสและได้รับความเชื่อมั่นจากสมาชิกเครือข่ายบ้านมั่นคง

ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๖๒) เครือข่ายบ้านมั่นคงเมืองชุมแพและภาคีเครือข่ายได้ต่อยอดไปสู่การสร้างอาชีพและรายได้ที่มั่นคง โดยใช้กองทุนเมืองเป็นฐานขยายไปยังกิจกรรมอื่น ๆ ตามบริบทของชุมชนแต่ละแห่ง อาทิ (๑) *กองทุนนารวม* จัดตั้งขึ้นเพื่อบริหารจัดการที่นารวม ซึ่งถือหุ้ันโดยกองทุนเมืองและ ๘ ชุมชน สำหรับเป็นพื้นที่เพาะปลูกข้าวและผักสวนครัว สร้างรายได้และความมั่นคงทางอาหาร (๒) *กองทุนน้ำบาดาล* รวบรวมเงินค้ำมีเตอร์น้ำและระบบถังบาดาลใน ๓ ชุมชนที่มีระบบน้ำบาดาล เพื่อใช้เป็นค่าซ่อมบำรุงและอื่น ๆ (๓) *กองทุนพัฒนาอาชีพ* รวบรวมเงินออมเงินของสมาชิกใน ๖ ชุมชนตามความสนใจสำหรับให้กู้ยืมพัฒนาอาชีพและเป็นค่าใช้จ่ายการฝึกอาชีพของสมาชิก (๔) *วิสาหกิจชุมชนโรงน้ำดื่มบ้านมั่นคงเมืองชุมแพ* เป็นธุรกิจแบบร่วมลงทุนผ่านการถือหุ้ัน เพื่อฝึกทักษะการเป็นผู้ประกอบการและสร้างรายได้ให้แก่สมาชิก เป็นต้น ทั้งนี้ มีเงื่อนไขว่าการเริ่มต้นทุกกิจกรรม ชุมชนต้องร่วมออมเป็นทุนตั้งต้นก่อน เพื่อเป็นฐานต่อยอดขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนเมืองและภาคีเครือข่าย

ระยะที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ปัจจุบัน) ในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด - ๑๙ กองทุนเมืองมีบทบาทเป็นแหล่งเงินทุนสำรองและได้ออนเงินร้อยละ ๙๐ กลับคืนไปยังกลุ่มออมทรัพย์ของแต่ละชุมชนและคริวเรือน (เฉลี่ย ๕,๐๐๐ บาทต่อคริวเรือน) เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของสมาชิก อีกทั้ง ยังจัดซื้อข้าวเปลือก ๕ ตัน เป็นเสบียงอาหารสำรอง รวมถึงใช้เงินจากกองทุนสวัสดิการเมืองสำหรับจัดซื้อและแจกจ่ายหน้ากากอนามัยและแอลกอฮอล์ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของคนในชุมชน

นอกจากนี้ เครือข่ายบ้านมั่นคงเมืองชุมแพอยู่ระหว่างการทดลองทำเกษตรกรรมปลอดสารพิษและใช้พลังงานหมุนเวียนจากเซลล์สุริยะภายในแปลงเกษตร พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้/ศึกษาดูงานและแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอินทรีย์ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนอีกทางหนึ่ง อีกทั้ง ยังมีแผนปรับพื้นที่นารวมส่วนหนึ่งเป็นตลาดจำหน่ายผลผลิตในราคา ๑๐๐ บาท/ตะกร้า รวมถึงขยายตลาดผ่านช่องทางออนไลน์ โดยมีกลุ่มเยาวชนร่วมขับเคลื่อน ทั้งนี้ ในอนาคต เครือข่ายบ้านมั่นคงยังมีแนวคิดยกระดับกองทุนเมืองเป็นธนาคารเพื่อคนจนอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อให้เครือข่ายคนจนสามารถอยู่อาศัยในเมืองเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวตลอดเวลาได้อย่างยั่งยืน

จากผลการดำเนินงานข้างต้น จึงสามารถสรุปได้ว่าเครือข่ายบ้านมั่นคงเมืองชุมแพได้นำใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตลอดเส้นทางการพัฒนา ๑๖ ปี โดยเริ่มจากการระเบิดจากข้างในของผู้เดือดร้อน ผ่านการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีความพอประมาณ และเน้นพึ่งพาตนเอง สร้างและสะสมทุนทางกายภาพและทุนทางสังคม ช่วยเหลือดูแลกันเป็นเครือข่าย บริหารกองทุนด้วยหลักธรรมาภิบาล จัดโครงสร้างบริหารกองทุนให้มีความโปร่งใสและถ่วงดุลซึ่งกันและกัน บนพื้นฐานของข้อมูลและความเข้าใจเชิงลึก รวมถึงตระหนักถึงความเสี่ยงและวางแผนรับมือในอนาคต ซึ่งนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายหลัก ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑ ขจัดความยากจนทุกรูปแบบ เป้าหมายที่ ๒ ขจัดความหิวโหย เป้าหมายที่ ๘ ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องครอบคลุมและยั่งยืน และการมีงานที่สมควรสำหรับทุกคน เป้าหมายที่ ๑๑ เมืองและการตั้งถิ่นฐานที่ครอบคลุม ยั่งยืน เป้าประสงค์ที่ ๑๑.๑ สร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงที่อยู่อาศัยและบริการพื้นฐานอย่างพอเพียง ปลอดภัย ในราคาที่สามารถจ่ายได้และยกระดับชุมชนแออัด เป้าประสงค์ที่ ๑๑.๓ ยกระดับการพัฒนาเมืองและขีดความสามารถให้ครอบคลุมและยั่งยืน เพื่อการวางแผนและการบริหารจัดการการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์อย่างมีส่วนร่วม เป้าหมายที่ ๑๗ ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าประสงค์ที่ ๑๗.๑ เสริมความแข็งแกร่งของการระดมทรัพยากรภายในประเทศ เป้าประสงค์ที่ ๑๗.๑๗ สนับสนุนและส่งเสริมหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาครัฐ-ภาคเอกชน และประชาสังคม

๑.๑.๒ พื้นที่จัดการตนเอง องค์การบริหารส่วนตำบลแวง อำเภอแวง จังหวัดนราธิวาส เป็นกรณีศึกษาการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในมิติของชนบท ดังนี้

ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๗) แกนนำและคนในชุมชนได้ร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ โดยสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนและร่วมกันหาแนวทางการแก้ไข อาทิ ด้านเศรษฐกิจ คนในชุมชนประกอบอาชีพทำสวนยางพาราเป็นหลัก เมื่อราคายางพาราตกต่ำ ทำให้คนในชุมชนขาดรายได้ จึงดำเนินการ (๑) สำรวจทักษะความเชี่ยวชาญ และการประกอบอาชีพเสริมอื่น ๆ ที่คนในชุมชนมีอยู่เดิม ทั้งที่ทำในยามว่างหรือเป็นกิจกรรมในครัวเรือนที่ดำเนินการสืบทอดกันมาตามวัฒนธรรมประเพณี (๒) รวมกลุ่มในการประกอบอาชีพเสริม อาทิ กลุ่มปักจักร (ผ้าคลุมผม) กลุ่มเศษผ้ารีไซเคิล กลุ่มส้มโชกุน กลุ่มชาเจ๊ะเหม (๓) สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ในปี ๒๕๔๔ กลุ่มชาเจ๊ะเหมขอรับการสนับสนุนเงินทุนสำหรับดำเนินงาน จากกองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม (Social Investment Fund : SIF) และยกระดับเป็นวิสาหกิจชุมชนชาเจ๊ะเหมที่มีชื่อเสียง ด้านสังคม พบว่าหลายครอบครัวในชุมชนไม่สามารถจัดงานศพให้สมบูรณ์ตามหลักศาสนาอิสลามได้ เนื่องจากมีฐานะยากจน จึงมีการตั้งกองทุนซารีกัตมาตี เพื่อช่วยเหลือค่าทำศพแก่ครอบครัวที่ยากจน ตามหลักการของศาสนาอิสลามที่สอนให้คนช่วยเหลือกัน ไม่ทอดทิ้งกัน และเข้าใจกัน โดยมีมัสยิดเป็นศูนย์กลางกลุ่มกองทุน นอกจากนี้ ยังพบว่าชาวมุสลิมนำเด็กเล็กไปฝากไว้ที่โรงเรียนตาดีกา

(โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม) ที่มีอยู่ในมัสยิดเกือบทุกแห่ง ในปี ๒๕๔๐ อบต.แวง จึงใช้พื้นที่มัสยิดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต่อมาในปี ๒๕๔๔ ขอรับงบประมาณสนับสนุนจาก SIF สร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการพัฒนาคนและความต้องการของชุมชนท้องถิ่น เน้นพัฒนา ๔ ด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม และปัญญา ให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ซึ่งปัจจุบันถ่ายโอนมาอยู่สังกัด อบต.แวง ส่วนในด้านสุขภาพได้แนวคิดเริ่มต้นมาจากการขยายการดูแลด้านสุขภาพของโรงพยาบาลแวงไปสู่ชุมชน ส่งเสริมให้เกิดชมรมผู้สูงอายุแวง เพื่อดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชน

ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๗ – ๒๕๕๗) การจัดการอย่างมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาพื้นที่เชิงรุก ในปี ๒๕๔๗ น.ส.จุฑามณี หามะ ได้รับเลือกเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลของ อบต.แวง สมัยแรก และมีการดำเนินงานเชิงรุก โดยมีการสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนอย่างรอบด้านยิ่งขึ้น อาทิ ภัยพิบัติ ปัญหาสุขภาพ ปัญหาขยะ ปัญหาดินเสื่อมโทรม และมีกระบวนการพัฒนาที่สำคัญ คือ (๑) ค้นหาแนวร่วมและรวบรวมแกนนำชุมชน โดยลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน สอบถามปัญหาและความต้องการของคนในชุมชน (๒) สำรวจปัญหาและความต้องการของคนทุกกลุ่ม โดยนำประเด็นต่าง ๆ มาพูดคุยผ่านสภาคาเฟ่ และการรวมตัวในการประกอบกิจการศาสนาที่มัสยิด (๓) นำแนวทางแก้ไขและประเด็นที่สำคัญเข้าสภาชูรอ เพื่อหาแนวทางดำเนินงานขับเคลื่อนผ่านกระบวนการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมจากคนในชุมชนทั้งหมด (๔) แสวงหาความรู้และแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนา โดยสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก (๕) หากความรู้เพิ่มเติมจากเครือข่าย อาทิ ศึกษาดูงานการจัดการชุมชนในพื้นที่ต้นแบบที่เทศบาลตำบลปริก อำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา เพื่อศึกษาแนวทาง กลไก และนำมาพัฒนาต่อยอดการดำเนินงานในการดูแลคนในชุมชนให้ครอบคลุมขึ้น (๖) ในปี ๒๕๕๕ ได้เข้าร่วมชุมชนสุขภาวะ โดยลงนามกับเทศบาลตำบลปริก มีการถอดบทเรียนในพื้นที่และร่วมเรียนรู้กับเทศบาลปริก มีการตั้งคณะทำงาน เพื่อค้นหาทุนและศักยภาพพื้นที่การเข้าร่วมกับ สสส. เหมือนมีพี่เลี้ยงในการจัดการเรื่องข้อมูลให้ชุมชนมองเห็นตัวเองชัดเจนมองเห็นถึงศักยภาพและทุนที่มีอยู่เดิม และแนวทางในการพัฒนาที่เป็นไปได้ เพื่อสร้างสุขในพื้นที่

ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๗ – ปัจจุบัน) การมุ่งสู่การจัดการตนเอง ปัจจุบันการดำเนินงานของ อบต.แวง มุ่งเน้นการพัฒนาของพื้นที่ใน ๕ ด้าน ได้แก่ (๑) *ด้านสวัสดิการสังคม* เพื่อสร้างหลักประกันทางการเงินเพื่อการยังชีพของคนในชุมชน และแก้ปัญหาทางสังคมให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อาทิ กองทุนสวัสดิการชุมชน สวัสดิการครุฑาติกา (๒) *ด้านการดูแล ๑๓ กลุ่มเปราะบาง* เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับประชากรทุกกลุ่มวัย ไม่มีทิ้งใครไว้ข้างหลัง อาทิ เด็กหญิงตั้งครรภ์ ผู้ป่วยจิตเวช (๓) *ด้านเศรษฐกิจชุมชน* เพื่อขจัดความยากจนและหิวโหย ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก และมีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยส่งเสริมอาชีพรายได้ กลุ่มอาชีพต่าง ๆ (๔) *ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต* เพื่อให้ทุกคน มีสิทธิ์ได้เรียนรู้ทั้งในและนอกระบบการศึกษา อาทิ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สนามสร้างปัญญา และ (๕) *ด้านการสร้างจิตอาสา* เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมจากผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ในการพัฒนาพื้นที่ อาทิ กลุ่มเด็กและเยาวชน

การบริหารงานของนายๆ มีความโดดเด่นและหนุนเสริมการพัฒนาชุมชนทั้งในยามปกติและยามวิกฤติ กล่าวคือ การจัดสรรงบประมาณให้กลุ่มชุมชนสำหรับจัดกิจกรรมต่าง ๆ อยู่บนหลักเหตุผลและความตั้งใจของแต่ละกลุ่ม เพื่อให้การใช้จ่ายเงินของท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและความยั่งยืน ขณะเดียวกันกระตุ้นพลังจิตอาสาในทุกภาคส่วน รวมถึงเด็กและเยาวชน เข้ามามีบทบาทร่วมกันในการพัฒนาชุมชน เช่น ช่วงเริ่มต้นแรก อบต.แวง ได้รับความช่วยเหลือจากเยาวชนช่วยจัดเก็บข้อมูลตำบล เพื่อยกระดับความพร้อมเป็นเครือข่ายตำบลสุขภาวะกับ

สสส. เป็นต้น ทำให้ในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด – ๑๙ ตำบลเวียงได้ใช้ประสบการณ์ การรวมกลุ่มที่เหนียวแน่นและพลังจิตอาสา แจกจ่ายหน้ากากอนามัยและข้าวสาร ติดตั้ง นวัตกรรมอ่างล้างมือแบบใช้เท้ากดอย่างรวดเร็ว รวมถึงปรับห้องประชุมเป็นสถานที่กักโรค ผู้ป่วย จนสามารถผ่านพ้นวิกฤติมาได้

สรุปกล่าวได้ว่า พื้นที่จัดการตนเอง อบต.เวียง ได้นำใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในมิติ การระเบิดจากข้างในและควมมีเหตุผล โดยสนับสนุนงบประมาณให้ดำเนินกิจกรรมที่มา จากความตั้งใจจริง มีการทำเกษตรกรรมปลอดภัย ส่งเสริมการตลาดรายจ่ายให้พอประมาณกับ ตนเอง สร้างภูมิคุ้มกัน สร้างระบบสวัสดิการและกองทุน ครอบคลุมกลุ่มคนเปราะบาง ขณะเดียวกันยังใช้ความรู้และข้อมูลชุมชนในการวางแผนพัฒนาพื้นที่ ควบคู่กับความมี คุณธรรม ขับเคลื่อนด้วยกลไกเยาวชนจิตอาสา ซึ่งนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนา ที่ยั่งยืน ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑ ขจัดความยากจนทุกรูปแบบ เป้าหมายที่ ๓ การมีสุขภาพและ ความเป็นอยู่ที่ดี เป้าหมายที่ ๕ การสร้างความเท่าเทียมทางเพศ เป้าหมายที่ ๑๗ ความร่วมมือ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ในด้านหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน

จากกรณีศึกษาทั้งเครือข่ายบ้านมั่นคงเมืองชุมแพและ อบต.เวียง แสดงให้เห็นการนำใช้หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทที่แตกต่างกัน ระหว่างสังคมเมืองและสังคมเกษตรกรรมชนบท โดยเครือข่ายบ้านมั่นคงเมืองชุมแพในฐานะ ชุมชนเมือง ให้ความสำคัญกับการคาดการณ์ความท้าทายในอนาคตและเตรียมพร้อมรับมือกับ สถานการณ์ที่มีพลวัตสูง เช่น ราคาที่ดินที่สูงขึ้นและการเข้ามาของแรงงานข้ามชาติ เป็นต้น ขณะที่ อบต.เวียง ซึ่งเป็นสังคมเกษตรกรรมชนบท มุ่งเน้นการอยู่อาศัยอย่างเรียบง่ายร่วมกับ ธรรมชาติ และปรับตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามความจำเป็นของสถานการณ์ สอดคล้องกับ บริบทของพื้นที่ และการมีส่วนร่วมจากคนในพื้นที่

๑.๒ การพัฒนาพื้นที่กลาง (Platform) การพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยปรับปรุงพื้นที่กลาง (Platform) ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ดังนี้

๑.๒.๑ การสื่อสารสาธารณะผ่านช่องทาง “sdgs.nesdc.go.th” ประกอบด้วย (๑) เผยแพร่ข้อมูล วิดีทัศน์สารคดีเทิดพระเกียรติชุด “สืบสาน รักษา และต่อยอดตามรอยบาทพระราชา” จัดทำ โดยศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง กองบัญชาการ กองทัพไทย (๒) เผยแพร่ข้อมูลความก้าวหน้า โครงการ Local Think Tank: From canal management to local public policy พร้อมทั้งเผยแพร่วีดิทัศน์ชุด “ISCN คลองฝั่งธนฯ Local Think Tank : From canal management to local public policy กับ SDGs” จัดทำโดย สถาบันคลังสมองของชาติร่วมกับภาคีพันธมิตรฝั่งธนบุรี ซึ่งโครงการดังกล่าวเป็น การพัฒนาเมืองที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเฉพาะด้าน การสร้างภูมิคุ้มกันมุ่งสู่ความยั่งยืน และนำโมเดลเศรษฐกิจใหม่ “BCG Model” มาประยุกต์ใช้ ในกระบวนการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน และส่งเสริมให้เกิด การพัฒนาเมืองและชุมชนอย่างยั่งยืน

๑.๒.๒ ช่องทาง Open Data หรือ OpenD (opendata.nesdc.go.th) ซึ่งอยู่ระหว่างการพัฒนา โดย สสช. ร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) เพื่อเป็นช่องทางที่สามารถ Plug in ชุดข้อมูล เชื่อมเนื้อหาแต่ละหน่วยงาน มีหน้าเว็บให้ ผู้เข้าชมเห็นภาพรวมเครือข่ายการทำงานขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อ สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งระบบ ในรูปแบบแผนที่ประเทศไทย และแสดงผลแบบสื่อสารสองทาง (Interactive)

๑.๓ การดำเนินการในระยะต่อไป ประกอบด้วย

- ๑.๓.๑ การจัดการความรู้การพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SEP for SDGs) โดยถอดบทเรียนกรณีตัวอย่างความสำเร็จเพิ่มเติม ๑ พื้นที่ ได้แก่ เทศบาลตำบลปริก อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา
- ๑.๓.๒ การขับเคลื่อน Social Lab เพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๑ พื้นที่
- ๑.๓.๓ การพัฒนาพื้นที่กลาง (Platform) การพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สื่อสาธารณะและข้อมูลข่าวสาร SEP for SDGs เผยแพร่สู่สาธารณะ โดยจัดทำสื่อสรุปสาระสำคัญของความรู้ SEP for SDGs และสื่อออนไลน์เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเปลี่ยนเผยแพร่

๒. ความเห็นและประเด็นอภิปราย

๒.๑ ภาพรวมของการเรียบเรียงและนำเสนอการจัดการความรู้

- ๒.๑.๑ การถอดบทเรียนควรเชื่อมโยงกับหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ ๙ คือ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ “รู้ รัก สามัคคี” ซึ่งเห็นได้ชัดจากกรณีศึกษาทั้ง ๒ ตัวอย่าง (เครือข่ายบ้านมั่นคงเมืองชุมแพ และพื้นที่จัดการตนเอง อบต.แวง) ที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาจนประสบความสำเร็จ ดังนั้น แม้จะมีการดำเนินโครงการลักษณะเดียวกันในหลายพื้นที่ แต่ก็ไม่สามารถตีความผลลัพธ์แบบเหมารวมได้เนื่องจากมีปัจจัยที่แตกต่างกัน รวมถึงควรเพิ่มเติมการอธิบายเป็นรายมิติ ได้แก่ มิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติสิ่งแวดล้อม ผ่านมุมมองแบบลำดับเวลา (Timeline) เพื่อชี้ให้เห็นวิกฤติด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนและนำไปสู่จุดเปลี่ยนในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ ทั้งนี้ อาจเพิ่มเติมการถอดบทเรียนที่สะท้อนความคิด (Thinking) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากหลากหลายภาคส่วน เช่น นักธุรกิจ ธนาคาร และสถาบันการศึกษา เป็นต้น เพื่อให้เห็นมุมมองที่รอบด้านและครอบคลุมยิ่งขึ้น
- ๒.๑.๒ การถอดบทเรียนตัวอย่างความสำเร็จของ SEP for SDGs อาจแบ่งประเภทตามเส้นทางการพัฒนา คือ ๑) *กลุ่มที่เริ่มต้นด้วยแนวคิดที่ไม่ใช่ SEP โดยตรง แต่สอดคล้องกัน* อาทิ แนวคิดชุมชนเข้มแข็ง ชุมชนจัดการตัวเอง หรือการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก แล้วจึงค่อยพัฒนาไปสู่การใช้ SEP โดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ กลุ่มนี้คาดว่าจะมีจำนวนมาก ซึ่งหากจัดทำฐานข้อมูลเป็น Open Data รวบรวมและเผยแพร่ตัวอย่างความสำเร็จจะเป็นประโยชน์ในวงกว้าง โดยเฉพาะกรณีศึกษาที่เป็นภาคธุรกิจเอกชน ๒) *กลุ่มที่ตั้งใจดำเนินการด้วยฐานคิด SEP โดยตรง* อาทิ ชุมชน/องค์กรที่ได้รับรางวัลจากการประกวดเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงาน กปร.^๑ องค์กรธุรกิจเอกชนที่เข้าประกวด CSR Award ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งมีการปรับใช้ SEP ในแผนกลยุทธ์ขององค์กรเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจปี ๒๕๔๐ ภาคประชาสังคมที่จัดตั้ง “กองทุนสวัสดิการชุมชน” โดยนำรายได้จากการออมและการลงทุนของกลุ่มออมทรัพย์มาจัดตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการชุมชน เพื่อจัดสวัสดิการและดูแลคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชนตั้งแต่แรกเกิดจนเสียชีวิต และตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ กองทุนสวัสดิการชุมชนได้ขยายผลอย่างต่อเนื่องและภาครัฐได้ให้การสนับสนุน จนเกิดระบบหุ้นส่วน ๓ ฝ่าย ร่วมกันสมทบเงินเข้ากองทุนสวัสดิการชุมชน ประกอบด้วย (๑) เงินสมทบวันละบาทโดยสมาชิกชุมชน (๒) เงินสมทบจากรัฐบาล (๓) เงินสมทบจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันกองทุนแต่ละแห่งยังเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายทั่วประเทศและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

^๑ จัดขึ้น ๒ ครั้ง คือ ในปี ๒๕๕๐ และปี ๒๕๕๓

ทั้งในยามปกติและยามวิกฤติ เช่น การระดมเงินเพื่อปรับปรุงระบบฐานข้อมูลสถิติการชุมชนของ พอช. และการให้ความช่วยเหลือบรรเทาภัยพิบัติทางธรรมชาติ เป็นต้น โดยมีกลไกคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการชุมชน ภายใต้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนและเชื่อมประสานงานระหว่างกองทุน และตัวอย่างของประเทศต่าง ๆ ที่เข้ามาศึกษาดูงาน SEP ผ่านทางกระทรวงการต่างประเทศ และนำองค์ความรู้กลับไปประยุกต์ใช้ตามบริบทของพื้นที่ ซึ่งควรมีการรวบรวมและวิเคราะห์องค์ความรู้จากกลุ่ม/องค์กรเหล่านี้ และขยายไปทำพื้นที่ทดลอง (Lab) ให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมว่าการพัฒนาที่เริ่มต้นด้วยฐานคิด SEP โดยตรงนำมาสู่ผลลัพธ์ที่ยั่งยืนได้อย่างไร

- ๒.๑.๓ การนำเสนอควรเน้นความเชื่อมโยงระหว่างหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของกรณีศึกษาให้ชัดเจน โดยเฉพาะการนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ตรงกับหลักการสำคัญ ๒ ประการของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Principles) ได้แก่ (๑) การพัฒนาอย่างบูรณาการ (Integrated Development) และ (๒) การพัฒนาอย่างทั่วถึง (Inclusive Development) โดยอาจไม่ต้องนำเสนอทุกเป้าหมาย แต่ยกตัวอย่างให้ครอบคลุมทั้ง 5P (People Planet Prosperity Peace Partnership)

๒.๒ ความเห็นเพิ่มเติมต่อกรณีศึกษาที่นำมาถอดบทเรียน

๒.๒.๑ เครือข่ายบ้านมั่นคงเมืองชุมแพ

๑) หลักการของกองทุนพัฒนาที่อยู่อาศัยเมืองและกลุ่มออมทรัพย์เครือข่ายบ้านมั่นคงเมืองชุมแพ สอดคล้องกับหลักการของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ในแง่ของการเป็นแหล่งทุนภายในที่มาจากกระดมเงินของชุมชน เพื่อสร้างการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง การพึ่งพาตนเองของชุมชน และสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ ซึ่งแตกต่างกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีสัดส่วนงบประมาณสนับสนุนจากภายนอกเป็นหลัก ส่งผลให้การผลักดันความร่วมมือของคนในชุมชนเป็นไปได้ยากกว่า ทั้งนี้ กรมการพัฒนาชุมชนมีแนวคิดที่จะฟื้นฟูกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตกลับมาอีกครั้ง หลังจากหลายแห่งถูกควมรวมเข้ากับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยเห็นว่าตัวอย่างความสำเร็จของกองทุนฯ ที่ชุมแพสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตได้

๒) โครงการบ้านมั่นคงเกิดขึ้นทั่วประเทศและมีทั้งที่ประสบความสำเร็จและที่ประสบปัญหาอุปสรรค ในส่วนของบ้านมั่นคงเมืองชุมแพนั้น ความสำเร็จมาจากองค์ประกอบหลายอย่างด้วยกัน และมีประเด็นการพัฒนาเฉพาะด้านที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ควรเน้น ดังนี้

๒.๑) บริบทของเมืองชุมแพเป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญและศูนย์กลางคมนาคมของภูมิภาค ส่งผลให้เป็นแหล่งรวมผู้คนที่ย้ายเข้ามาหางานทำ และเกิดเป็นชุมชนบ้านเช่าขึ้นหลายแห่ง การพัฒนาโครงการบ้านมั่นคงในเทศบาลเมืองชุมแพจึงเป็นการสร้างชุมชนใหม่ที่รวบรวมผู้อยู่อาศัยจากที่ต่าง ๆ มาอาศัยอยู่ร่วมกัน ปัจจัยความสำเร็จส่วนหนึ่งเป็นผลจากผู้นำของเครือข่าย (นางสนอง รวยสูงเนิน) ซึ่งได้รับรางวัลผู้นำสตรีดีเด่น สาขาการพัฒนาชุมชน ในปี ๒๕๕๗ เป็นตัวอย่างสำคัญที่สะท้อนประเด็นบทบาทและภาวะผู้นำของผู้หญิงในการพัฒนาชุมชน ปัจจัยความสำเร็จอีกประการ คือ เทศบาลเมืองชุมแพ เป็นตัวอย่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บริหารจัดการเรื่องที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยได้ทั้งระบบครอบคลุมทั้งเขตเทศบาล

- ๒.๒) ประเด็นสำคัญ คือ การระเบิดจากข้างใน เกิดจากการที่คนในชุมชนลุกขึ้นมา รวมตัวกันเพราะอยากมีที่อยู่อาศัยเป็นของตัวเอง และดำเนินการภายใต้กลไกที่มี ภาคส่วนต่าง ๆ ร่วมกัน คือ คณะกรรมการเมือง โดยมีนายกเทศมนตรีเป็น ประธาน มีตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคธุรกิจเอกชน และ องค์กรชุมชน เพื่อวางแนวทางแก้ไขปัญหาให้ครอบคลุมทั้งเมือง โดยมีแหล่งทุน สำหรับดำเนินโครงการ ๓ ส่วนประกอบกัน คือ (๑) เงินออมของชาวบ้านเป็นทุน ตั้งต้น (๒) เงินอุดหนุนจากรัฐเพื่อสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน และ (๓) เงินกู้ สำหรับสร้างที่อยู่อาศัย จาก พอช.
- ๒.๓) ความพอประมาณและการใช้เหตุผล เห็นได้จากการกำหนดขนาดที่อยู่อาศัย ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตและความสามารถในการจ่ายของตัวเอง และมีการเชื่อม ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อหนุนเสริมการพัฒนาในชุมชน อาทิ การก่อสร้างสาธารณูปโภค การออกทะเบียนบ้าน ควบคุมไปกับการใช้ คุณธรรมและความรู้ในการขับเคลื่อนชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อการอยู่อาศัย ร่วมกันอย่างยั่งยืน
- ๒.๔) ภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงของเครือข่ายบ้านมั่นคงเมืองชุมแพ คือ กองทุน ต่าง ๆ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของชุมชน และเป็นแกนยึดเหนี่ยวความสัมพันธ์ ระหว่างผู้คนในเครือข่ายเมืองเข้าด้วยกัน นอกจากนี้ ยังช่วยปิดช่องว่างของ สวัสดิการพื้นฐานที่รัฐจัดให้ไม่ตรงกับความต้องการเฉพาะด้านของชุมชน โดยชุมชนสามารถใช้เงินจากกองทุนสวัสดิการ (กองทุนออมวันละบาท) ร่วมกับ กองทุนเมือง และกองทุนต่าง ๆ จัดระบบสวัสดิการให้สอดคล้องกับ ความ ต้องการของชุมชน นอกจากนี้ ยังมีนารวม เป็นสินทรัพย์ที่ช่วยยืดโยง ความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชนที่มีรากมาจากการเป็นเกษตรกร และเป็น ความมั่นคงทางอาหารที่ชุมชนสามารถแบ่งปันผลผลิตร่วมกัน

๒.๒.๒ องค์กรบริหารส่วนตำบลแว้ง

ปัจจัยความสำเร็จของ อบต.แว้ง ที่สำคัญ ได้แก่ วิธีการบริหารอย่างมีส่วนร่วม มีหลักวิชา รองรับ มีความพอประมาณ และใช้หลักศาสนาเป็นทุนทางสังคมช่วยส่งเสริมพัฒนา โดยไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสุขภาพประชากรสตรีดังเช่นพื้นที่อื่น ๆ ซึ่งหญิงตั้งครรภ์ ไม่สามารถไปฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลได้ตามความเชื่อทางศาสนา ทั้งนี้ ประธานอนุกรรมการ ได้มอบข้อมูลการถอดบทเรียน อบต.แว้ง เพิ่มเติม สำหรับฝ่ายเลขานุการนำมาประมวลการ ถอดบทเรียนให้ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

- ๒.๓ การพัฒนาฐานข้อมูลผ่านช่องทาง Open Data โดยนำเสนอภาพรวมในรูปแบบแผนที่ประเทศไทย จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสร้างพลังขับเคลื่อนข้อมูลและเครือข่ายที่หลากหลายในลักษณะ Open Library ทั้งนี้อาจพิจารณาจัดหมวดหมู่การขับเคลื่อน SEP for SDGs ออกเป็น ๖ ระดับ ได้แก่ (๑) ระดับครอบครัว (๒) ระดับชุมชน (๓) ระดับธุรกิจ แยกเป็นหน่วยธุรกิจ กับองค์กรธุรกิจ (๔) ระดับพื้นที่ (อปท.) (๕) ระดับระบบนิเวศ เช่น กลุ่มน้ำ/ป่า/ทะเล และ (๖) ระดับหน่วยงานราชการ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าหน่วยงานราชการที่จัดประกวดรางวัลเกี่ยวกับ SEP มีจำนวนมาก แต่การ ประยุกต์ใช้ SEP ในหน่วยงานราชการที่ประสบความสำเร็จยังมีอยู่อย่างจำกัด
- ๒.๔ รูปแบบของการจัดทำสื่อเพื่อสื่อสารสาธารณะ ควรคำนึงถึงรูปแบบที่ดึงดูดให้คนรุ่นใหม่และ สาธารณชนสนใจเข้ามาดูและเพิ่มยอด View/Engagement ทางโซเชียลมีเดีย โดยให้ Influencer ที่ได้รับความนิยมในหมู่เยาวชนคนรุ่นใหม่ อาทิ นายวรณสิงห์ ประเสริฐกุล หรือ นายนครินทร์

วงกิจไพบูลย์ บรรณาธิการบริหาร THE STANDARD เป็นผู้ตีความและอธิบายหลักการของ SEP ในมุมมองและภาษาที่คนรุ่นใหม่เข้าใจได้ง่าย

๒.๕ การดำเนินงานในระยะต่อไป

- ๒.๕.๑ ควรออกแบบโจทย์สำหรับพื้นที่ปฏิบัติการ Social Lab ให้เป็นโจทย์การพัฒนาที่สอดคล้องกับความสนใจในระดับสากล อาทิ ปัญหาฝุ่น PM 2.5 ปัญหาการปรับตัวเข้ากับสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง (Climate Adaptation) เพื่อแสดงให้เห็นว่าการประยุกต์ใช้ SEP สามารถแก้ไขปัญหาลักษณะที่ท้าทายเหล่านี้ได้ และส่งผลให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนได้
- ๒.๕.๒ ควรถอดบทเรียนตัวอย่างการดำเนินงานที่ไม่ประสบความสำเร็จด้วย เพื่อเรียนรู้และวิเคราะห์ถึงสาเหตุ (Lesson Learned) หรือปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรคและส่งผลต่อการดำเนินงาน ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้เกิดได้ในการพัฒนาต่อไป
- ๒.๕.๓ ควรพิจารณาถอดบทเรียนตัวอย่างความสำเร็จในพื้นที่ภาคเหนือด้วย เพื่อให้มีตัวอย่างการพัฒนาที่ประสบความสำเร็จครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วประเทศ อีกทั้งภาคเหนือเป็นพื้นที่ที่มีรูปธรรมความสำเร็จด้านการประยุกต์ใช้ SEP เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยสามารถประสานขอข้อมูลกรณีศึกษาจากสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ซึ่งดำเนินงานร่วมกับมูลนิธิโครงการหลวง

๓. มติที่ประชุม

เห็นชอบตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอและให้นำความเห็นของอนุกรรมการไปปรับปรุงแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

- ไม่มี -

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๐๐ น.

(นายวิชัยพิพล ติวะตันสกุล)
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นางสาวจินางค์กูร โรจนนันต์)
อนุกรรมการและเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม